

No. 9.

CRONICA CRAIOVEI.

5 Noembre 1878.

Orășianii ai Craiovei.

Astăzi Duminecă, încep alegerile comunale în totă țerra.

În mai multe rânduri, „Cronica Craiovei” s’a ocupat de această cestiune, privind’o din toate puncturile de vedere.

Conjurăm pe cetățianii, a nu mai sta indifereinți — ci cu toți să eșim la vot, să scăpăm Craiova de miseria în care este adusă, de nisce părinți ai ei vitregi.

Dacă nici de rândul acesta nu vom sci să aprețiam importanța dreptului nostru și nu vom sci pe cine să alegem — atunci nu merităm de cât sorta în care trăim dela 1864 până astăzi.

Dela mic până la mare trebuie ca astăzi să ne ocupăm serios de sorta comunei noastre.

Voturile trebuie date persónelor oneste, capabile și cari au dat dovești că știu să se ocupe de interesele comunei.

Dacă ne vom hotărî şi vom sci să usăm de dreptul nostru, suntem siguri că vom reuşi.

Nu ascultaţi pe cei ce speculădă opiniunea publică aici în Craiova de mai mult timp.

Acei, pentru un mic interes personal nici nu se mai uită la interesele Comunei precum s'a întâmplat în atâtea rânduri.

Imprejurările sunt pré recente ca să ne scape din memoriă.

Noi, constanţi decisiunei luate, nu recomandăm pe niminî, însă stăruim a pretinde că, dacă ne vom desbrăca de pasiuni şi nu vom avea în vedere de cât purul interes al Comunei, vom putea reuşi a avea un Consiliu — model.

* * *

Theatru. Joui séra s'a jucat două mici comedii: „Se fie óre un vis, şi Bărbatul cu 76 femei.” Nu esagerăm dacă vom spune că ambele piese au fost rău alese. Nu mai e timpul astăzi a se juca pe scena unui Teatru care voesce a se ridica şi a fi o adevărată scólă, asemeni bucăţi. Afară de acésta, dacă fie-care actor în parte, în rolul său ar fi pus óre-care silinţă, a reuşi mai bine, şi ar fi căutat să supprime multe cuvinte rău nemerite de către traducători, înlocuindule cu altele, ar fi făcut ca aceste mici

comedii să fie mai gustate și mai plăcute. Trebuie să recunoscem și să se înțeleagă odată, că decă astăzi lumea nu frecuentă des teatrul, una din cause este, că publicul nostru a progresat în gust și idei — pe câtă vreme teatrul și mai ales cel din Craiova stă pe loc, și putem dice că chiar retrogradă.

Repertoriul e aproape cel vechiu.

De și din când în când apare câte o piesă nouă, în mare parte este rău alésă și rău tradusă.

Acéstă inconveniență provine și din cauza acestor ce sunt în comitet, în capul teatrului.

Aci trebuie ómeni instruiți, bărbați cari să ocup cu literatura, érá nu ori-cine ne ese înainte.

În Bucuresei, dirige astăzi teatrul Român, un Ión Ghica, un Odobescu și alte celebrități, cari toți muncesc din tóte puterile a ridica teatrul la înălțimea și splendórea cuvenită.

Cine sunt la noi în capul acestui teatru? De rușine nu vom dice un cuvânt.

În cât privesce esecúțiunea rolurilor trebuie să recunoscem că în mare parte să esecută bine.

D-na M. V Theodorini, D-nii Theodorini, Th. Vasiliu și Tănăsescu, mai în tot-d'auna sciú să placă publicului. Regretăm că nu putem a mai numi și pe alții.

Prin studiu și fatigă și cei alți vor ajunge să placă. Nu toți, căci nu sunt toți făcuți pentru acéstă artă.

În piesa „Se fie ore un vis“ jucată Jouī sēra, am observat o necuviință către public pe care o vom pune în vederea D-lor Th. Vasiliu și a D-lui Crețu.

D-lu Vasiliu reprezenta pe un Colonel frances — cam pe la anul 1826. Costumul (mondirul) era așa de strâmt și de scurt în cât nu se potriveau de loc pe talia sea. Părea mai mult a păpușe de cât a actor. Nu credem să fi fost vre-o dată un colonel frances lipsit de gust și atât de sgârcit, în cât pentru un cot mai mult de postav să prefere a fi ridicul cu un asemenea costum.

D-nu Crețu care interpreta rolul unui brigadier frances, afară de lipsa de respect și disciplină ce neîncetat a arătat în fața Colonelului său — de și se afla într'o situațiune excepțională în care onórea familiei era în joc, purta și un medalion așa de lung și larg pentru micul său corp în cât ne provoca risul.

Dela un extrem, la altul.

Se fie ore un vis! ne am întrebat de multe ori. Dar vai! era pură realitate. Omenī-păpuși.

Ori ce scuđe si ar pune înainte, fie cât de puternice, cad în fața respectului către public și a ambițiunei de a nu deveni ridiculi.

Sperăm că pe viitor nu vom mai avea ocaziune a întâlni asemenea necuviințe.

Duminecă, astăzi, în beneficiul D-lui Th. Vasiliu, se va juca frumoasa și renumita piesă franceză „Două Orfeline“.

Suntem siguri că publicul Craiovean va săi încurajeze și să susție ca în tot-deauna teatrul, mai ales când avem rara ocasiunea a vedea asemenea piese.

* * *

Citim în Monitorul Oficial un Proiect de lege propus de D-nu Ministru de Interne, relativ la înstrăinarea și ipotecarea pământurilor cedate foștilor clăcași după legea rurală.

Etă cum sună art. I:

„Orice înstrăinare sau ipotecară formală sau „deghisată a pământurilor cedate foștilor clăcași „prin legea rurală, făcută în contra proibițiunilor „art. 7 și 8 din acea lege rămâne de drept „nulă și neavenită. — Arendile nu pot fi mai „lungi pe trei ani“.

Orice cine știe că ideia emisă în acest art. nu e o idee nouă, căci deja legiuitorul din 1864 în art. 7 spunea, că dela promulgarea legii în termen de 30 ani săténul sau moștenitorii săi nu va putea înstreina sau ipoteca proprietatea, nici prin acte între vii nici prin testamente.....

Ce va să dică o nouă repetire ale aceleași legi?

Înțelegem un proiect de lege care s'ar depune în Cameră spre a se face o interpretare legislativă unei dispozițiuni dintr'o lege care ar fi confusă, întunecată, nu s'ar ști în fine bine intențiunea legiuitorului, cum a fost de exemplu cu legea electorală (colegiul al 3-lea). Dăru când legea e clară și proiectul nu se depune în scopul de mai sus, noi mărturisim că nu'l înțelegem.

Curiositatea acestui proiect original provacă și alte curiosități, fiind-că vedem că prin art. 2, Procurorul e pus sub direcțiunea Prefectului căci în acel art. se dice: „Procurorul Județului *provocat* de Prefectul local *prin corpul portăreilor* va soma pe detentorii de a lăsa imobilul etc

Cuvintele de: „*provocat prin corpul portăreilor*“ ni se pare incorecte și incompatibile cu spiritul dispozițiunilor proc. criminale care face pe prefecti auxiliari ai poliției judiciare.

E bine să nu se amestece administrația în ori-ce chestiuni care ar depinde de procuror, săi lase acțiunea liberă, căci elu scie mai bine tradițiunea și termenii legii.

Apoi ce figură va face procurorul când va vedea pe portărelel somându-l ca pe o persoană privată? Era destul ca în proiect să figureze cel mult cuvinte de: „*invitare saă încunoștințare de către Prefect*“.

Să mergem mai departe.

Proiectul de lege pedepsește pe care nu de-lasă pământul în trei-șeci de zile, cu amendă de 500 lei de fiă-care pogon și mai adaugă ceva grav, adevă că detentorul n'are drept la restituirea prețului.

În privința amendei mărturisim că nu înțelegem de loc acest proiect, pentru că se pune în contradicțiune cu legea din 1864 care nu prevede asemenea sancțiuni penale. — Destul că această lege prevede ce nu se poate vinde în timp de 30 ani, nu se poate prescrie — că să poate cere nulitatea vânzării. Ce suplimente mai sunt amendele acelea din proiect ?

În tot codul civil nu să vede ver-o dispozițiune care să pedepsască pe un posesor de rea credință cu amendă, nici chiar când să stăpânesc pământuri fără drepturi d'ale minorilor etc.

Ca să fie mai completă acest proiect trebuia să se zică : La casă de insolvabilitate a condamnatului amenda se va înlocui cu închisoarea conf art. 28 din c. penal.

Cât privesc *restituirea prețului*, autorul proiectului trece peste toate principiile justiției și ale equității.

În legea noastră și în toate legislațiunile există principiul : Că nimeni nu trebuie să se înăvuiască cu din averea altuia — cu proiectul de față să calcă în modul cel mai grav și neîntăles și acest salutar principiu.

O dispozițiune éráși curiosă e art. 3 căci să
dice că: Judecătorii cari ar fi întărit (termenu
impropriu) saũ vor întări pe viitor asemeni vân-
dări, *vor fi trămiși înaintea Justiției ca călcători
ai legii.*

Intrebăm pe D-nu Ministru de Interne, care e
acel articol din codul penal care pedepsește pe
Judecători ca călcători de lege? și călcători ai
cării legi, ai celei dela 1864 care nu prescrie
nici o pedepsă, saũ a proiectului ce se va pune
în Cameră și care nu se scie de se va vota
saũ nu?

Și cum? Să stabilesc pedepse criminale astăzi,
când până aci nu s'a prevădut de nici un le-
giuitor ver-o pedepsă? Până aci legiuitorul dă
parții o acțiune civilă; de acum înainte i se dă
procurorului dreptul să exercite o acțiune cri-
minală pentru nisce fapte anteriore, și celui leșat
să se constituie parte civilă. Cu acest sistem să
buleversedă tot sistemul legislațiunilor penale.

Noi suntem de opiniune că proiectul de față
e nu numai inutil, déră contrariu ordinei publice
și credem că nu pôte fi admis de un corp le-
gislativ bine întocmit.

* * *

Comuna. Erí s'a împărțit o mulțime de bro-

șuri către toți cetățianii Craiovei în care să conține „*Darea de sémă făcută de D-nu Primar asupra administrațiunii Comunală a orașului Craiova pe timpul anului administrativ 1877—1878.*”

Fia care cetățian o va ceti și reciti și va vedea decă Comuna a fost în timpul acesta, bine sau rău administrată.

Espunerea făcută de D-nu Primar e via, lămurită și minuțioasă în cât nu lasă nimic de dorit. — Ori-ce cetățian se pôte convinge de adevăr.

La pag. 31 cap. XX, D-nu Primar în privința Cultului étă ce dice: „Cultul să întreține în comuna noastră, parte cu venitul Bisericii și parte cu al parohiilor respective.

„In privința administrațiunii sunt confusiuni cari rees din aceea că legile eclesiastice nu sunt în armoniă cu cele Civile, de unde vine că nu se vede o uniformitate în administrația avutului bisericesc care sunt Epitropiile“.

Nu împărtășim de loc acéstă opiniune a D-luș Primar. In alte questiuni D-sea pôte să aibă drept, déră în questiuni de administrațiuni legea ni se pare clară.

Confusiunile de care să face mențiune, nu provin din nearmonia legilor eclesiastice cu cele civile, ci din aceea că cei puși în capul Bisericii

(negreșit unii), nu vor să înțelégă, fiind-că nu sunt pătrunși de datoriile lor. Ei sunt aceeaia cari provócă acele confusiuni, voind să facă stat în stat — érá nici cum nearmonia legilor.

Ne mărginim aci și nu ne întindem mai departe, căci asupra acestora am scris destul și ori-cine e pus în adevărata cunoșcință.

Asupra „Dării de sémă“ a D-lui Primar fiind că timpul material ne lipsește, promitem că vom reveni în numărul viitor, tractând pe larg tóte questiunile cuprinse.

* * *

Arendașii Statului. Cu darea pământului însurăteilor, ne informăm că se fac cele mai mari nedreptăți arendașilor Statului, — și nu credem din rea credință, ci mai mult din lipsa absolută de cunoșcințe a celor însărcinați în cestiunea acésta.

Tótă lumea știe că proprietarului e rezervată după legea rurală *treimea* — se respectă óre acésta? Nu s'a călcat și se calcă mereu dispozițiunile legii rurale? În condițiunile pentru arendarea moșilor Statului pe periodul anilor 1878—1883, se spune clar, că arendașii vor suferi a li se da pământ din cel cultivabil și unde e prisos. Mai spune încă că decă va fi 500 pogóne prisos peste treime li se va da 20 pogóne la sută.

Asemenea 30 % când prisosul peste ace-treime va fi de la 501 până la 1000 etc. —

Ce fac însărcinații noștri?

Eată cum proced.

Ved că o moșie are 4000 pogóne din care 1000 s'a scos de mult afară după legea rurală ca cuprindând păduri, bălți, nisipuri, etc. rămâne dară 3000. — Din aceste 3000, locuitorii au luat 2000 și o mie s'a dat proprietarului. — În acésta proprietate nu mai pot intra însură-teii — căci nu e nici prisos, nici pământ cul-tivabil. A-î pune în cele 2000 și 1000 pogóne ale locuitorilor și proprietarului nu se póte, căci se calcă legea rurală. Ei prin urmare n'au loc — trebuesc duși în alte proprietăți mari, cu pri-sos de pământ și cultivabil.

Procedarea însă e cu totul alta, căci însărcinații cu Primarii satului, în capul căroră n'a intrat noțiune de drept — găsesc de cuviință că aci trebuesc puși — și le dă în casul no-stru din 1000 pogóne 300 însurăteilor și proprie-tarul 'i arată nisipurile — ca să se preumbe pe acolo. Proprietarul strigă că i se atacă treimea, însă în zadar — mai cu sémă că cele mai mul-te lucrări se fac de Primari și de un anume Strâmbu în lipsa arendașilor. — Prejudiciu e și pentru Stat și pentru arendași, căci Statului i se ia pământ și pe arendași 'i lipsesc de a mun-ci un număr de pogóne. —

Sunt destule moșii mari ca Șegarcea și alte
carî aū miî de pogône prisos și cultivabil. —
Acolo înțelegem să fie împroprietăriți. —

Atragem atențiunea acelor carî sunt puși să
priveghețe asemeni lucrări și mai cu sémă a
D-lui Ministru de Interne.

*

Aflăm cu plăcere și bucuriă că D-nu Colonel,
Sachelarie e permutat aici în Craiova (din Sla-
tina) în locul D-lui Col. Logadi

Toți cunosc meritele acestui bărbat. Ca mi-
litar în campania din 1877—1878 s'a condus
în cât a atras aprobarea tutului.

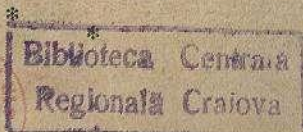
Curagiū — bărbăția, inteligență, instrucțiune,
combinațiune, tactică nimic nu-i lipsește.

În questiuni de disciplină riguros, cum trebuie
să fie un adevărat militar la înălțimea datoriei
sële.

În conversațiuni, în societăți, e plăcut, glumeț,
simpatic, în fine dotat de natură cu multe calități.

În militarul nostru vești pe omul bine crescut.

De și ar trebui să șicem multe asupra D-lui
Colonel, dără pentru că în Cronica noastră tre-
buesc a scri mai scurt ne oprim aci, mulțumind
și noi D-lui Ministru de resbel că a adus în
sînul societății pe meritosul Colonel Sachelarie.

3,006